

Příloha: Přehled a popis zdrojů dat

Tato příloha přináší přehled a charakteristiku zdrojů dat pro sestavení statistik o dětech se zdravotním postižením a osobách žijících mimo soukromé domácnosti. Předkládaný přehled není vyčerpávající a zahrnuje pouze oficiální statistické a administrativní zdroje. Většina těchto zdrojů byla využita i k sestavení statistik prezentovaných v této studii.

Základními požadavky na datové zdroje bylo pokrytí dětské populace nebo populace osob žijících mimo soukromé domácnosti a možnost podchytení osob se zdravotním postižením těmito zdroji.

Údaje za populaci dětí je možné hledat zejména v obecných administrativních zdrojích dat ze sociální oblasti, tedy ze systémů zachycující celou populaci osob se zdravotním postižením a systémů dávek pro osoby se zdravotním postižením. Dále jde o datové zdroje zachycující využívání zdravotních a sociálních služeb (pobytových i nepobytových). Velmi důležitým zdrojem dat by měly být školy a školská zařízení (zařízení předškolní a školní výchovy a další zařízení poskytující ústavní nebo ochrannou výchovu, školská ubytovací, poradenská nebo zájmová zařízení), které sbírají údaje o dětech, žácích a studentech se speciálními vzdělávacími potřebami.

Údaje za populaci žijící mimo soukromé domácnosti je možné hledat ve zdrojích pokrývajících činnost různých druhů zařízení poskytujících pobytové služby. Jde zejména o poskytovatele pobytových služeb sociální a zdravotní péče, z nichž mnohá jsou určena pro osoby se zdravotním postižením. Dále jde o celé spektrum zařízení specializovaných na specifické skupiny osob, jako např. školská ubytovací zařízení nebo zařízení poskytující ústavní nebo ochrannou výchovu, ale i instituce typu azylových zařízení pro cizince, klášterů, věznic, ubytoven a zařízení hotelového typu, tak jak byla identifikována v předchozí kapitole.

Podrobnější přehled jednotlivých druhů zařízení, o kterých lze uvažovat, jako o místu obvyklého bydliště podává Tabulka P1.1.

Tabulka P1.1: Přehled druhů zařízení v ČR

Druh zařízení	Poznámky
Zařízení pobytových sociálních služeb	Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
Sociální pobytové služby: Týdenní stacionáře Domovy pro osoby se zdravotním postižením Domovy pro seniory Domovy se zvláštním režimem Chráněné bydlení Azylové domy Domy na půl cesty Terapeutické komunity	Uvedeny jsou sociální služby poskytované výhradně pobytovou formou. Kromě nich existují sociální služby, které mohou být poskytovány i ambulantní či terénní formou: odlehčovací služby, krizová pomoc, služby následné péče, sociální rehabilitace, intervenční centra. Sociální pobytové služby mohou být rovněž poskytovány ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče. Domy s pečovatelskou službou poskytují pečovatelskou službu v bytech zvláštního určení (§ 2300 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve zn. pozd. předpisů), které jsou určeny pro ubytování osob se zdravotním postižením nebo seniorů. Tyto domy, resp. byty nelze tudíž považovat za zařízení.
Zdravotnická zařízení ústavní péče	Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování
Dětské domovy pro děti do 3 let věku	Poskytují zdravotní služby a zaopatření dětem zpravidla do 3 let věku, které nemohou vyrůstat v rodinném prostředí, zejména dětem týraným, zanedbávaným, zneužívaným a ohroženým ve vývoji nevhodným sociálním prostředím nebo dětem zdravotně postiženým.

Lůžková zdravotnická zařízení: Nemocnice (fakultní nemocnice, nemocnice, nemocnice následné péče), Odborné léčebné ústavy (léčebny pro dlouhodobě nemocné, hospice, psychiatrické léčebny, rehabilitační ústavy, léčebny tuberkulózy a respiračních nemocí, ozdravovny a sanatoria, ostatní odborné léčebné ústavy, další lůžková zařízení).	Lůžková péče je zdravotní péčí, pro jejíž poskytnutí je nezbytná hospitalizace pacienta. Může být poskytována formou akutní, následnou a dlouhodobou. Pobyt pacienta v lůžkovém zařízení lze za obvyklý pobyt považovat jen v omezené míře, a to zejména v případech poskytování dlouhodobé lůžkové péče.
Lázeňské léčebny	Zákon č. 164/2001 Sb. (lázeňský zákon). Zařízení poskytující lázeňskou léčebně rehabilitační péči, jejíž součástí mohou být i hotelové služby. Tato zařízení není obecně možné považovat za obvyklé bydliště klientů těchto zařízení.
Vzdělávací a výchovná zařízení poskytující ubytování	
Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy (dětské domovy, výchovné ústavy, diagnostické ústavy), Školská zařízení pro preventivně výchovnou péči (střediska výchovné péče)	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních Střediska výchovné péče sice mohou poskytovat krátkodobou internátní formu služeb, ale nelze je považovat za místo obvyklého bydlení.
Školská výchovná a ubytovací zařízení (domovy mládeže, internáty, školy v přírodě)	Zákon č. 561/2004 Sb. (školský zákon), Vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních. Školy v přírodě nelze z povahy zařízení považovat za místo obvyklého bydlení. Žáci a studenti ubytovaní v domovech mládeže a internátech by podle metodiky VŠPS měli být považováni za obvykle bydlící ve svých rodinných domácnostech.
Vysokoškolské koleje	Zákon č. 111/1998 Sb. (zákon o vysokých školách). Studenti ubytovaní na vysokoškolských kolejích by podle metodiky VŠPS měli být považováni za obvykle bydlící ve svých rodinných domácnostech. Údaje ze SLDB 2011 však ukazují, že mnoho studentů bylo zařazeno podle způsobu bydlení jako obvykle bydlící v zařízeních.
Vězeňská zařízení pro výkon vazby nebo trestu odnětí svobody	
Vazební věznice, věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence	Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční strážní České republiky
Náboženská zařízení	
Kláštéry¹ a konventy²	Dle dostupných údajů se nepodařilo jednoznačně usoudit na

¹ Klášter je instituce a budova nebo komplex budov, která slouží jako dlouhodobý příbytek pro duchovní a pracovní činnosti mnichů, mnišek či laiků, kde žijí společně jako komunita na rozdíl od osaměle žijících poustevníků (upraveno podle <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kl%C3%A1ter>).

	zařazení klášterů mezi byty nebo zařízení.
Zařízení určená pro uprchlíky	Z povahy daných druhů zařízení může být problematické vůbec zahrnutí jejich uživatelů za obyvatele České republiky.
Azylová zařízení (přijímací střediska, pobytová střediska, integrační azylová střediska)	Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu
Zařízení pro zajištění cizinců	Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky
Ubytovny a svobodárny	
	Tato zařízení poskytují delší, časově omezené ubytování v samostatných nebo společných pokojích, zejména pro pracující osoby ale i dalším osobám. Tato zařízení je možné v některých případech považovat za místo obvyklého bydliště. Podle metodiky VŠPS by však měla být u osob, které pracují mimo domov během týdne a vrací se ke své rodině na víkend, za obvyklé bydliště považována rodinná domácnost.
Ubytovací zařízení sloužící pro účely cestovního ruchu	
	Zařízení poskytující přechodné ubytování hostům za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech apod. Jde zejména o hotely, motely, botely, penziony, kempy, chatové osady a turistické ubytovny. Tato zařízení nelze obecně považovat za místo obvyklého bydliště.

Popis zdrojů dat formou karet je předkládán v jednotné struktuře, která zahrnuje následující položky:

- Název zdroje (název registru nebo statistického zjišťování),
- Poskytovatel (správce registru/zpracovatel údajů),
- Charakteristika (účel a základní popis, způsob zjišťování, zpravodajské jednotky, základní definice),
- Právní rámec (právní předpisy týkající se datového zdroje a vykazování dat),
- Periodicita (periodicita sběru či publikování dat; u administrativních registrů nemusí být relevantní, pokud jsou aktualizovány průběžně),
- Definice zdravotního postižení (definice použita v datovém zdroji),
- Údaje o osobách se zdravotním postižením (vymezení dostupných údajů a jejich členění),
- Odkazy (odkazy na metodiku, data a publikace).

Přehled zdrojů dat je rozdělen podle vládních rezortů, které je zaštiťují, na: Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstvo zdravotnictví (MZ). Doplněn je zdroj Českého statistického úřadu (ČSÚ).

² Konvent je v náboženském smyslu označení církevní komunity kněží, řeholníků nebo řeholních sester určitého kláštera (upraveno podle [https://cs.wikipedia.org/wiki/Konvent_\(c%C3%ADrkev\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Konvent_(c%C3%ADrkev))).

Tento přehled neobsahuje charakteristiku tří zdrojů dat, které poskytují údaje o celkové populaci osob ve všech (případně vybraných) druzích zařízení, ale bez možnosti sestavení údajů o osobách se zdravotním postižením. Jedná se o:

- Sčítání lidu, domů bytů, které poskytuje celkový přehled o počtu a struktuře obyvatel ČR, včetně struktury podle způsobu bydlení a tím podává přehled o populaci, která nebývá zahrnuta v domácnostních šetřeních,
- údaje Vězeňské služby České republiky za osoby umístěné ve vazebních věznicích, věznicích a ústavech pro výkon zabezpečovací detence,
- údaje Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra za uprchlíky umístěné v azylových zařízeních a zařízeních pro zajištění cizinců.

Zdroje Ministerstva práce a sociálních věcí

Možnými zdroji dat pro analýzu situace osob se zdravotním postižením jsou jednak administrativní informační systémy o osobách evidovaných jako osoby se zdravotním postižením a osobách pobírajících některou z dávek určených pro osoby se zdravotním postižením (Informační systém o dávkách pro osoby se zdravotním postižením a Informační systém o příspěvku na péči). Jednak údaje získávané od poskytovatelů sociálních služeb o jejich klientech (Roční výkaz o sociálních službách).

Informační systém o dávkách pro osoby se zdravotním postižením

Poskytovatel	Úřad práce
Charakteristika	Administrativní informační systém o příspěvku na mobilitu a příspěvku na zvláštní pomůcku a jejich výši, údaje o žadatelích o tyto dávky, příjemcích těchto dávek a osobách společně posuzovaných a žadatelích o průkaz osoby se zdravotním postižením (OZP). Pozn.: Následující popis se bude týkat pouze údajů o držitelích průkazu osob se zdravotním postižením, které se zdají být nejvíce relevantní pro odhad celkového počtu a struktury osob se zdravotním postižením. Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.
Právní rámec	Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů Vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
Definice zdravotního postižení	Osoba (která požádala o vydání průkazu OZP a které byl průkaz přiznán) starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Stupeň zdravotního postižení: • TP: Osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. • ZTP: Osoba s těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. • ZTP/P: Osoba se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra.
Údaje o osobách se	Počet držitelů průkazů OZP v daném měsíci (osob, jejichž průkaz byl ve

zdravotním postižením	sledovaném měsíci platný alespoň jeden den), Počet vydaných průkazů OZP (v daném měsíci nebo roce). Členění: bydliště/kraj, pohlaví, věk, státní občanství, stupeň zdravotního postižení.
Odkazy	Publikace: Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí (https://www.mpsv.cz/cs/3869)

Informační systém o příspěvku na péči

Poskytovatel	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Charakteristika	Administrativní informační systém o žadatelích o příspěvek, o příjemcích příspěvku, výši příspěvku a o fyzických a právnických osobách, které poskytují pomoc. Pozn.: Následující popis se bude týkat pouze údajů o příjemcích příspěvku na péči , které se zdají být nejvíce relevantní pro odhad celkového počtu a struktury osob se zdravotním postižením. Nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Tyto stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které tato osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat.
Právní rámec	Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách
Definice zdravotního postižení	Osoba (které vznikl nárok na a byl vyplácen příspěvek na péči) starší 1 roku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Stupeň závislosti: • stupeň I (lehká závislost) • stupeň II (středně těžká závislost) • stupeň III (těžká závislost) • stupeň IV (úplná závislost).
Údaje o osobách se zdravotním postižením	Počet příjemců příspěvku na péči, kterým byla dávka vyplacena za příslušný měsíc. Počet příjemců je odvozen od počtu vyplacených dávek. Údaj může být k dispozici i jako průměrný měsíční počet vyplacených dávek. Členění: bydliště/kraj, pohlaví, věk, státní občanství, rodinný stav, druh a forma sociálních služeb ³ , stupeň závislosti.

³ Dle údajů uvedených v žádosti o přiznání příspěvku na péči.

Odkazy	Publikace: Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí (https://www.mpsv.cz/cs/3869) Statistiky: Struktura příjemců příspěvku na péči (https://www.mpsv.cz/cs/31567) Informace o vyplacených dávkách (https://www.mpsv.cz/cs/15912)

Roční výkaz o sociálních službách (Soc (MPSV) V 1-01)⁴

Poskytovatel	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Charakteristika	Získání údajů o způsobu zabezpečení a využití jednotlivých druhů sociálních služeb. Vyčerpávající zjišťování u příslušných poskytovatelů sociálních služeb. Poskytovatelé sociálních služeb, jak jsou definováni v § 6 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.
Právní rámec	Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě a Program statistických zjišťování na příslušné období (např. Vyhláška č. 373/2017 Sb., o Programu statistických zjišťování na rok 2018) Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
Periodicita	Roční
Definice zdravotního postižení	Ia. Osoby trvale upoutané na lůžko Ib. Osoby mobilní za pomoci druhé osoby nebo technických pomůcek II. Osoby zařazené do stupně závislosti (I. stupeň, II. stupeň, III. stupeň, IV. stupeň)
Údaje o osobách se zdravotním postižením	Oddíl II. A Uživatelé (klienti) sledované pobytové sociální služby – Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. sledovaného roku (podle druhu pobytové služby): • podle věku: do 6 let, 7–12 let, 13–18 let, 19–26 let, 27–65 let, 66–75 let, 76–85 let, 86–95 let, nad 96 let; • podle zdravotního postižení: trvale upoutaní na lůžko, mobilní za pomoci druhé osoby nebo technických pomůcek; • podle stupně závislosti: I. stupeň závislosti, II. stupeň závislosti, III. stupeň závislosti, IV. stupeň závislosti. Oddíl IV. Uživatelé (klienti) poskytované sociální služby: Počet uživatelů (klientů) – děti a mládež do 18 let, dospělí muži, dospělé ženy (podle druhu sociální služby). Členění: Okres/kraj, typ služby (zřizovatel), druh služby.
Odkazy	Metodika (výkazy na rok 2018): https://www.mpsv.cz/cs/32015 Publikace: Statistické publikace a vybrané statistické údaje z oblasti práce a sociálních věcí (https://www.mpsv.cz/cs/3878) Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí (https://www.mpsv.cz/cs/3869) Základní ukazatele z oblasti práce a sociálního zabezpečení v ČR (https://www.mpsv.cz/cs/13909)

⁴ Popis dle metodiky platné pro sběr údajů za rok 2018.

Zdroje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

Prezentované datové zdroje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) zahrnují školy všech stupňů kromě vysokých škol⁵ a dále školská zařízení, jako jsou zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, zařízení pro preventivně výchovnou péči, zařízení pro poradenskou činnost, či školská stravovací a ubytovací zařízení. Datové zdroje lze rozdělit do dvou základních skupin:

- Školní matrika, která obsahuje individuální údaje o žácích základních, středních a vyšších odborných škol a konzervatoř;
- Výkonové výkazy (označované jako řady S, Z, R), které obsahují agregované údaje za další zařízení působící v rámci vzdělávacího systému:
  - Mateřské školy,
  - Mateřské a základní školy při zdravotnickém zařízení,
  - Přípravné třídy základní školy a přípravný stupeň základní školy speciální,
  - Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy (dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy a diagnostické ústavy) a pro preventivně výchovnou péči (střediska výchovné péče),
  - Školská ubytovací zařízení (domovy mládeže a internáty),
  - Školská poradenská zařízení (pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra),
  - Zájmové vzdělávání (střediska volného času, školní družiny a školní kluby).

Základní definici zdravotního postižení používanou obvykle ve zdrojích dat MŠMT poskytuje Školský zákon (ŠZ) (zákon 561/2004 Sb.). Ten v § 16 nejprve definuje dítě, žáka a studenta se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) jako osobu, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními (PO) se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Zdravotním znevýhodněním se pak rozumí mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, závažné vady řeči, závažné vývojové poruchy učení, závažné vývojové poruchy chování, souběžné postižení více vadami a autismus.

Základní výsledky s údaji o vzdělávacím systému ze zdrojů uvedených níže jsou publikovány ve dvou statistických publikacích⁶:

- Statistická ročenka školství – Výkonové ukazatele (<http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>)
- Statistická ročenka školství – Vývojová ročenka (<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-vyvojova-rocenka>).

Následující popis datových zdrojů MŠMT odpovídá metodice sběru dat za rok 2018.

Školní matrika

Poskytovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Charakteristika	Individuální údaje o žácích základních, středních a vyšších odborných škol a konzervatoř celkem a včetně detailnějších údajů o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami.
Právní rámec	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) Vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení
Periodicita	Dvakrát ročně (stav k 31. 3. a 30. 9.)

⁵ Popis zdrojů spadajících pod MŠMT nezahrnuje datové zdroje o vysokých školách, jelikož je tato studie zaměřena na populaci 0–14 let.

⁶ Odkazy na tyto publikace nejsou uvedeny při popisu jednotlivých zdrojů dat.

Definice zdravotního postižení	Zdravotní znevýhodnění podle ŠZ: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění uvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, závažné vady řeči, závažné vývojové poruchy učení, závažné vývojové poruchy chování, souběžné postižení více vadami a autismus)⁷. Jiné zdravotní znevýhodnění: Žák/student má krátkodobé či dlouhodobé speciální vzdělávací potřeby vyplývající ze zdravotního stavu či jiných okolností nebo pokud škola z důvodu zdravotního znevýhodnění neuvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ poskytuje žákovi/studentovi podpůrné opatření 1. stupně.
Údaje o osobách se zdravotním postižením	• Osobní charakteristiky: pohlaví, věk, státní občanství, místo trvalého pobytu. • Charakteristiky vzdělání: předchozí vzdělávání; zahájení, průběh a ukončení vzdělávání v příslušné škole; údaje o konání závěrečné zkoušky. • Charakteristiky související se zdravotním znevýhodněním: závažnost zdravotního znevýhodnění, druh zdravotního postižení, převažující stupeň podpůrných opatření, přiznaná a poskytovaná podpůrná opatření, potřeba navýšení finančních prostředků vyplývající ze zdravotního postižení. • pouze pro základní školy: Žáci plnící školní docházku podle § 42 (Vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením) ŠZ podle ročníků.
Odkazy	Metodika: http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/skolska-matrika-1 Datové rozhraní: http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/datova-rozhrani-pro-predavani-dat • základní školy – všichni žáci (verze "ZS.010") • základní školy – žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (verze "ZSa.010") • střední školy – všichni žáci (verze "SS.010") • střední školy – žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (verze "SSa.010") • konzervatoře – všichni žáci (verze "KON.010") • konzervatoře – žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (verze "KONa.010") • vyšší odborné školy – všichni studenti (verze "VOS.010") • vyšší odborné školy – studenti se speciálními vzdělávacími potřebami (verze "VOSa.010") • podpůrná opatření a jejich finanční náročnost (verze "PO.003") Vzory formulářů a vysvětlivky: http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/metodicke-pokyny-a-vzory-formularu

Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2018 (S 1-01)

Poskytovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Charakteristika	Získání údajů o počtu a struktuře tříd a dětí v mateřských školách. Výkaz vyplňují mateřské školy, včetně mateřských škol zřízených podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), mateřských škol zřízených při školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, mateřských škol určených ke vzdělávání dětí zaměstnanců zřizovatele nebo jiného zaměstnavatele (dále jen „firemní mateřská škola“) a lesních mateřských škol,

⁷ Pro potřeby statistického vykazování je používán termín zdravotní postižení.

	zapsané do rejstříku škol a školských zařízení (dále jen „rejstřík“).
Právní rámec	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) Vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení
Periodicita	Roční
Definice zdravotního postižení	la. Zdravotní znevýhodnění podle ŠZ: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění uvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, závažné vady řeči, závažné vývojové poruchy učení, závažné vývojové poruchy chování, souběžné postižení více vadami a autismus). lb. Jiné zdravotní znevýhodnění: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění neuvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ a jež vyžadují poskytování podpurných opatření.
Údaje o osobách se zdravotním postižením	• Oddíl II. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami a nadané děti (Počet dětí, z toho dívky): zdravotně postižené (§ 16 odst. 9 ŠZ), s jiným zdravotním znevýhodněním. • Oddíl III. Třídy a děti (Třídy s provozem: internátním, celodenním, polodenním, celkem) za Speciální třídy – Počet dětí, z toho dívky. • Oddíl IV. Děti podle převažujícího stupně podpurných opatření (1. stupeň, 2. stupeň, 3. stupeň, 4. stupeň, 5. stupeň, Celkem) za běžné a speciální třídy – Počet dětí, z toho dívky. • Oddíl VIII. Děti ve speciálních třídách podle druhu zdravotního postižení diagnostikovaného školským poradenským zařízením (Počet dětí, dívky, v 1. stupni podpory) podle druhu a stupně zdravotního postižení (Mentálně postižené, z toho středně těžce postižené, těžce postižené, s hlubokým postižením; Sluchově postižené, z toho těžce postižené; Zrakově postižené, z toho těžce postižené; Se závažnými vadami řeči, z toho těžce postižené; Tělesně postižené, z toho těžce postižené; S více vadami, z toho hluchoslepé; Se závažnými vývojovými poruchami; Autisté; Celkem). • Oddíl IX. Děti v běžných třídách podle druhu zdravotního postižení diagnostikovaného školským poradenským zařízením (Počet dětí, dívky, v 1. stupni podpory) podle druhu a stupně zdravotního postižení (Mentálně postižené, z toho středně těžce postižené, těžce postižené; Sluchově postižené, z toho těžce postižené; Zrakově postižené, z toho těžce postižené; Se závažnými vadami řeči, z toho těžce postižené; Tělesně postižené, z toho těžce postižené; S více vadami, z toho hluchoslepé; Se závažnými vývojovými poruchami; Autisté; Celkem). • Oddíl XXI. Děti podle státního občanství, cizinci podle režimu pobytu (se zdravotním postižením, bez zdravotního postižení): Počet dětí celkem, dívky, Cizinci s povolením k trvalému pobytu na území ČR; Azylant, osoby požívající doplňkové ochrany a žadatelé o udělení mezinárodní ochrany. • Oddíl XXIV. Věkové složení dětí (Speciální třídy – Počet dětí (celkem, dívky; nově nastoupivší, dívky). [Údaje by se měly vztahovat na populaci 3–6 let] Pozn.: Údaje jsou na výkaze obvykle členěny na běžné a speciální třídy. Speciální třídy jsou třídy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.
Odkazy	Metodika (výkazy na rok 2018): http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vykonove-vykazy-rady-s-z-r-1 (http://www.msmt.cz/file/46472_1_1/ , http://www.msmt.cz/file/48465_1_1/)

Výkaz o mateřské – základní škole při zdravotnickém zařízení podle stavu k 30. 9. 2018 (S 4-01)

Poskytovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Charakteristika	Získání údajů o počtu a struktuře tříd a dětí v mateřských a základních školách při zdravotnických zařízeních. Výkaz vyplňují mateřské a základní školy při zdravotnických zařízeních, zapsané do rejstříku škol a školských zařízení. Pozn.: Dítě/žák je po dobu pobytu ve zdravotnickém zařízení současně žákem dvou škol, a to i pro účely vykazování.
Právní rámec	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
Periodicita	Roční
Definice zdravotního postižení	Výkaz neposkytuje žádnou specifickou definici nebo charakteristiku dětí se zdravotním postižením. Za takové však by zřejmě mohly být považovány všechny děti mateřských škol při zdravotnických zařízeních / všichni žáci základních škol při zdravotnických zařízeních z důvodu zaměření jejich činnosti. Mateřská škola při zdravotnickém zařízení (§ 1b odst. 1, Vyhláška č. 14/2005 Sb.): V mateřské škole při zdravotnickém zařízení se mohou vzdělávat děti se zdravotním oslabením nebo děti dlouhodobě nemocné umístěné v tomto zdravotnickém zařízení, pokud to jejich zdravotní stav umožňuje. Základní škola při zdravotnickém zařízení (§ 5a odst. 1, Vyhláška č. 48/2005 Sb.): V základní škole při zdravotnickém zařízení se mohou vzdělávat žáci se zdravotním oslabením nebo žáci dlouhodobě nemocní umístění v tomto zdravotnickém zařízení, pokud to jejich zdravotní stav umožňuje.
Údaje o osobách se zdravotním postižením	• Oddíl I. Průměrné počty dětí a žáků za minulý školní rok • Oddíl III. Třídy, děti a žáci k 30. 9. 2018 • Oddíl XXI. Děti/žáci podle státního občanství, cizinci podle režimu pobytu k 30. 9. 2018
Odkazy	Metodika (výkazy na rok 2018): http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vykonove-vykazy-rady-s-z-r-1

Výkaz o přípravné třídě základní školy a o přípravném stupni základní školy speciální podle stavu k 30. 9. 2018 (S 4c-01)

Poskytovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Charakteristika	Získání údajů o počtu a struktuře tříd a dětí v přípravných třídách základních škol a v přípravném stupni základních škol speciálních. Výkaz vyplňují pouze základní školy zapsané do rejstříku škol a školských zařízení, v nichž jsou zřízeny přípravné třídy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj a kterým byl povolen odklad povinné školní docházky (§ 47 ŠZ), a dále základní školy, které poskytují dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem přípravu na vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální (§ 48a ŠZ).
Právní rámec	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném

	a jiném vzdělávání (školský zákon) Vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení
Periodicita	Roční
Definice zdravotního postižení	la. Zdravotní znevýhodnění podle ŠZ: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění uvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, závažné vady řeči, závažné vývojové poruchy učení, závažné vývojové poruchy chování, souběžné postižení více vadami a autismus). lb. Jiné zdravotní znevýhodnění: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění neuvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ a jež vyžadují poskytování podpůrných opatření.
Údaje o osobách se zdravotním postižením	• Oddíl I. Počet dětí, které ve školním roce 2017/18 odešly ze tříd přípravného stupně • Oddíl II. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami • Oddíl III. Třídy a děti • Oddíl IV. Děti podle převažujícího stupně podpůrných opatření • Oddíl VIII. Děti ve třídách přípravného stupně podle druhu zdravotního postižení • Oddíl XXI. Děti podle státního občanství, cizinci podle režimu • Oddíl XXIV. Věkové složení dětí [Údaje by měly být dostupné za věky 5, 6, 7 a 8 let.]
Odkazy	Metodika (výkazy na rok 2018): http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vykonove-vykazy-rady-s-z-r-1

Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči

Výkaz o zařízení pro výkon ústavní – ochranné výchovy podle stavu k 31. 10. 2018 (Z 14-01)

Výkaz o středisku výchovné péče podle stavu k 30. 9. 2018 (Z 34-01)

Poskytovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Charakteristika	Získání údajů o kapacitě, odborných pracovnících, klientech a činnosti zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a výchovně preventivní péče. Výkaz Z 14-01 vyplňují všechna zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy určená pro děti předškolního věku, děti ve věku povinné školní docházky i pro mládež po skončení povinné školní docházky zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení, tj. dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy a diagnostické ústavy. Zařízení zajišťují dítěti (zpravidla ve věku od 3 do 18 let, případně zletilé osobě do 19 let) na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo ochranné výchově nebo o předběžném opatření náhradní výchovnou péči v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání. Výkaz Z 34-01 vyplňují všechna střediska výchovné péče, zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení. Střediska zajišťují preventivně-výchovnou péči pro děti, žáky a studenty (případně zletilé osoby do ukončení přípravy na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let) s rizikem vzniku a vývoje poruch chování, přičemž poskytují svou intervenci také rodičům (zákonným zástupcům) nebo škole.
Právní rámec	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

	Vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
Periodicita	Roční
Definice zdravotního postižení	Zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy: Ia. Zdravotní znevýhodnění podle ŠZ: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění uvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, závažné vady řeči, závažné vývojové poruchy učení, závažné vývojové poruchy chování, souběžné postižení více vadami a autismus). Ib. Jiné zdravotní znevýhodnění: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění neuvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ a jež vyžadují poskytování podpurných opatření. II. Osoba, které byla v souladu s § 16 ŠZ přiznána a v zařízení poskytována podpurná opatření (dle převažujícího stupně podpurných opatření) (pozn. nejde tedy jen o zdravotně znevýhodněné). Střediska výchovné péče: Klienti (s mentálním postižením a se závažnými poruchami učení/chování), jejichž hlavním důvodem příchodu do střediska jsou školní problémy.
Údaje o osobách se zdravotním postižením	Zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy: • Oddíl II. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami (Počet dětí, z toho dívky): zdravotně postižené (§ 16 odst. 9 ŠZ), s jiným zdravotním znevýhodněním. • Oddíl IV. Příchody a odchody ze zařízení od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2018 (netýká se diagnostických ústavů): Nově přijatí ze ZŠ zřízených podle § 16 odst. 9 ŠZ, ze SŠ, konzervatoří zřízených podle §16 odst. 9 ŠZ. • Oddíl XII. Počty dětí podle druhu zdravotního postižení (celkem, dívky, podle věku) • Oddíl XIV. Děti podle převažujícího stupně podpurných opatření (Počet celkem, z toho dívky). Střediska výchovné péče: • Oddíl XX. Hlavní důvod příchodu klienta do střediska ve školním roce 2017/18: Počet klientů v péči ambulantní, internátní, celodenní z důvodu školních problémů (celkem, mentální postižení, závažné poruchy učení/chování).
Odkazy	Metodika (výkazy na rok 2018): http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vykonove-vykazy-rady-s-z-r-1

Výkaz o školském ubytovacím zařízení podle stavu k 31. 10. 2018 (Z 19-01)

Poskytovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Charakteristika	Získání údajů o vybavení, odborných pracovnících a ubytovaných v domovech mládeže a internátech. Výkaz vyplňují všechny domovy mládeže a internáty zapsané do rejstříku škol a školských zařízení. Domov mládeže poskytuje žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních škol a vyšších odborných škol

	a zajišťuje těmto žákům a studentům školní stravování. Internát poskytuje dětem a žákům škol samostatně zřízených pro děti a žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona a dětem přípravného stupně základní školy speciální ubytování a výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost těchto škol a školských zařízení a zajišťuje těmto dětem a žákům školní stravování.
Právní rámec	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) Vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení Vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních
Periodicita	Roční
Definice zdravotního postižení	Ia. Zdravotní znevýhodnění podle ŠZ: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění uvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, závažné vady řeči, závažné vývojové poruchy učení, závažné vývojové poruchy chování, souběžné postižení více vadami a autismus). Ib. Jiné zdravotní znevýhodnění: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění neuvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ a jež vyžadují poskytování podpurných opatření. II. Osoba, které byla v souladu s § 16 ŠZ přiznána a v zařízení poskytována podpurná opatření (dle převažujícího stupně podpurných opatření) (pozn. nejde jen o zdravotně znevýhodněné).
Údaje o osobách se zdravotním postižením	• Oddíl II. Počty ubytovaných (podle druhu školy): celkem, dívky, se zdravotním znevýhodněním podle § 16 odst. 9 ŠZ, ze škol zřízených podle § 16 odst. 9 ŠZ, ze škol pro žáky s těžkým postižením). • Oddíl IV. Výchovné skupiny: celkem, tvořené jen žáky uvedenými v § 16 odst. 9 (Počet žáků či studentů). • Oddíl V. Ubytování podle stupně podpurných opatření: celkem, dívky. • Oddíl VI. Ubytování se speciálními vzdělávacími potřebami (Počet ubytovaných celkem, z toho dívky): se zdravotním postižením (§ 16 odst. 9 ŠZ), s jiným zdravotním znevýhodněním. • Oddíl IX. Ubytování žáci/studenti se zdravotním postižením podle druhu postižení (a podle druhu školy): celkem, dívky, počet těch, kterým jsou ve vykazujícím zařízení poskytována podpurná opatření 2. – 5. stupně podle § 16 ŠZ.
Odkazy	Metodika (výkazy na rok 2018): http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vykonove-vykazy-rady-s-z-r-1

Školská poradenská zařízení

Výkaz o pedagogicko-psychologické poradně podle stavu k 30. 9. 2018 (Z 23-01)

Výkaz o speciálně pedagogickém centru podle stavu k 30. 9. 2018 (Z 33-01)

Poskytovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Charakteristika	Získání údajů o odborných pracovnících, klientech a činnosti školských poradenských zařízení. Školská poradenská zařízení (§ 116 ŠZ): Školská poradenská zařízení zajišťují pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou

	činnost, poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání. Školská poradenská zařízení spolupracují s orgány sociálně-právní ochrany dětí a orgány péče o mládež a rodinu, poskytovateli zdravotních služeb, popřípadě s dalšími orgány a institucemi. Výkaz Z 23-01 vyplňují všechny pedagogicko-psychologické poradny zapsané do rejstříku škol a školských zařízení. Poradna poskytuje služby pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství a pedagogicko-psychologickou a speciálně pedagogickou pomoc při výchově a vzdělávání žáků. Výkaz Z 33-01 vyplňují všechna speciálně pedagogická centra, jak přiřčená ke školám samostatně zřízeným podle § 16 odst. 9 ŠZ, tak samostatná, zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení. Centrum poskytuje poradenské služby zejména při výchově a vzdělávání žáků s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, souběžným postižením více vadami nebo autismem.
Právní rámec	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) Vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
Periodicita	Roční
Definice zdravotního postižení	Pedagogicko-psychologické poradny: I. Zdravotní znevýhodnění podle ŠZ: Osoba, u které bylo převažujícím závěrem vyšetření zdravotní znevýhodnění uvedené v § 16 odst. 9 ŠZ (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, závažné vady řeči, závažné vývojové poruchy učení, závažné vývojové poruchy chování, souběžné postižení více vadami a autismus). Speciálně pedagogická centra: Ila. Vybraná zdravotní znevýhodnění podle ŠZ: Osoba, u které bylo převažujícím závěrem vyšetření vybrané zdravotní znevýhodnění uvedené v § 16 odst. 9 ŠZ (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, závažné vady řeči, souběžné postižení více vadami a autismus). IIb. Jiné vybrané zdravotní znevýhodnění: Osoba, u které bylo převažujícím závěrem vyšetření jiné vybrané zdravotní znevýhodnění (jiné speciální vzdělávací potřeby vyplývající ze zdravotního stavu krátkodobého nebo dlouhodobého charakteru). Osoby se specifickými poruchami učení nebo chování nejsou zahrnuty. III. Klient, kterému bylo vydáno doporučení pro vzdělávání žáků se SVP ve škole nebo ve školském zařízení (podle převažujícího stupně podpůrných opatření, dále PO) (pozn. nemusí jít jen o zdravotně znevýhodněné).
Údaje o osobách se zdravotním postižením	Pedagogicko-psychologické poradny: • Oddíl VI. Klienti, kterým bylo vydáno ve školním roce 2017/18 doporučení k úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání pro žáky se SVP. • Oddíl VII. Klienti, kterým byla vydána doporučení pro vzdělávání žáků se SVP ve školním roce 2017/18 (a podle druhu školy a typu třídy):

	Počet klientů s přiznaným stupněm PO celkem/dívky, Přiznaný převažující stupeň PO. VIII. Klienti, jimž byla poskytnuta péče ve školním roce 2017/18, podle převažujícího závěru vyšetření (a podle druhu školy a typu třídy): celkem, dívky, poruchy učení, poruchy chování, mentální postižení, vady řeči, PAS (poruchy autistického spektra), jiné znevýhodnění dle § 16 odst. 9, ostatní. Speciálně pedagogická centra: - Oddíl II. Klienti, jimž byla poskytnuta péče ve školním roce 2017/18 (podle druhu školy a typu třídy): celkem, dívky, mentálně postižení, sluchově postižení, zrakově postižení, vady řeči, tělesně postižení, s více vadami, s PAS, jiný zdravotní stav, ostatní. - Oddíl VI. Klienti, kterým bylo ve školním roce 2017/18 vydáno doporučení k úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání pro žáky se SVP (podle druhu školy a typu třídy): celkem, mentálně postižení, sluchově postižení, zrakově postižení, s vadami řeči, tělesně postižení, s více vadami, s PAS, ostatní. - Oddíl VII. Klienti, kterým byla vydána doporučení pro vzdělávání žáků se SVP ve školním roce 2017/18 (podle druhu školy a typu třídy): Počet klientů s přiznaným stupněm PO celkem/dívky, Přiznaný převažující stupeň PO.
Odkazy	Metodika (výkazy na rok 2018): http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vykonove-vykazy-rady-s-z-r-1

Zájmové vzdělávání

Výkaz o školní družině – školním klubu podle stavu k 31. 10. 2018 (Z 2-01)

Výkaz o činnosti střediska volného času podle stavu k 31. 10. 2018 (Z 15-01)

Poskytovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Charakteristika	Získání údajů o kapacitách, pracovnících, účastnících a činnosti školních družin a školních klubů. Výkaz Z 2-01 vyplňují všechny školní družiny a školní kluby, zapsané do rejstříku škol a školských zařízení. Výkaz Z 15-01 vyplňují všechny domy dětí a mládeže a všechny samostatné stanice zájmových činností, zapsané do rejstříku škol a školských zařízení. Zájmové vzdělávání (§ 111 odst. 1 ŠZ): Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech.
Právní rámec	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) Vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání
Periodicita	Roční
Definice zdravotního postižení	Ia. Zdravotní znevýhodnění podle ŠZ: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění uvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, závažné vady řeči, závažné vývojové poruchy učení, závažné vývojové poruchy chování,

	souběžné postižení více vadami a autismus). lb. Jiné zdravotní znevýhodnění: Osoba se speciálními vzdělávacími potřebami, které vyplývají ze zdravotního znevýhodnění neuvedeného v § 16 odst. 9 ŠZ a jež vyžadují poskytování podpůrných opatření.
Údaje o osobách se zdravotním postižením	Školní družiny a školní kluby: • Oddíl I. Pravidelná činnost školní družiny k 31. 10. 2018: zapsaní účastníci v oddělení pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 ŠZ (celkem, dívky, pravidelná denní docházka). • Oddíl IV. Zapsaní účastníci podle převažujícího stupně podpůrných opatření. • Oddíl V. Účastníci se speciálními vzdělávacími potřebami a nadání: zdravotně postižení (§ 16 odst. 9 ŠZ), s jiným zdravotním znevýhodněním. • Oddíl IX. Zapsaní účastníci se zdravotním postižením podle druhu zdravotního postižení. • Oddíl XXI. Zapsaní účastníci podle státního občanství, cizinci podle režimu pobytu. Střediska volného času: • Oddíl III. Zapsaní účastníci podle stupně podpůrných opatření • Oddíl V. Účastníci se speciálními vzdělávacími potřebami a nadání: zdravotně postižení (§ 16 odst. 9 ŠZ), s jiným zdravotním znevýhodněním.
Odkazy	Metodika (výkazy na rok 2018): http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vykonove-vykazy-rady-s-z-r-1

Zdroje Ministerstva zdravotnictví

Údaje o osobách se zdravotním postižením lze získat za pacienty/klienty některých stacionárních a pobytových služeb zdravotní péče dostupné z Ročního výkazu o činnosti poskytovatele zdravotních služeb (A (MZ) 1 01), který patří do Programu statistických zjišťování MZ. Pro potřeby odhadu počtu osob se zdravotním postižením žijících ve zdravotnických zařízeních je možné využít Národní registr hospitalizovaných.

Roční výkaz o činnosti poskytovatele zdravotních služeb (A (MZ) 1-01)⁸

Poskytovatel	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Charakteristika	Získání základních údajů o poskytovatelích zdravotních služeb a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska potřeby a zajištění zdravotní péče a pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva České republiky. Vyčerpávající zjišťování u příslušných poskytovatelů zdravotních služeb. Výkaz za obor Dětské domovy pro děti do 3 let věku a dětská centra (A410): poskytovatelé zdravotních služeb v oborech dětský domov pro děti do 3 let věku a dětské centrum. Dětské domovy pro děti do 3 let věku a dětská centra jsou zařízení pečující o všestranný rozvoj dětí, jejichž vývoj je ohrožen nebo narušen z důvodů zdravotních, zdravotně-sociálních a sociálních. Pobyt dítěte v příslušném zařízení je třeba chápat jako dočasný, k vyřešení situace, pro kterou bylo dítě do zařízení přijato. Výkaz za obor Krizové centrum, komunitní psychiatrická sestra, dětský

⁸ Popis dle metodiky platné pro sběr údajů za rok 2018.

	stacionář, další dětská zařízení, stacionář pro dospělé (A430): poskytovatelé zdravotních služeb v oborech dětský stacionář nebo další dětská zařízení⁹. Dětský stacionář je zařízení provádějící diagnostickou, léčebnou a rehabilitační péči u dětí, jejichž zdravotní stav vyžaduje pravidelnou specializovanou péči bez nutnosti hospitalizace. Další dětská zařízení jsou dětská zařízení, která nelze zařadit do konkrétního druhu.
Právní rámec	Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě a Program statistických zjišťování na příslušné období (např. Vyhláška č. 373/2017 Sb., o Programu statistických zjišťování na rok 2018). Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.
Periodicita	Roční
Definice zdravotního postižení	Dětské domovy pro děti do 3 let věku a dětská centra: • dítě, pro něž byly důvody pobytu při přijetí a před propuštěním zdravotní nebo zdravotně-sociální. • dítě se speciálními potřebami – dítě, které pro svůj tělesný nebo duševní stav, vrozenou nebo získanou vadu nebo chronické onemocnění projevuje nedostatky životních a sociálních funkcí a potřebuje zvláštní pomoc a podporu společnosti. (Započítávají se děti od narození bez ohledu na to, zda jsou nebo nejsou vedeny v evidenci dětí s tělesnými, duševními a smyslovými vadami.) Dětský stacionář a další dětská zařízení: osoba se zdravotním postižením (neurologické, ortopedické, smyslové, mentální, respirační, kombinované, jiné).
Údaje o osobách se zdravotním postižením	Výkaz za obor Dětské domovy pro děti do 3 let věku a dětská centra: • Oddíl II. Činnost: Počet dětí k 31. 12., počet přijatých a propuštěných dětí (důvod pobytu při přijetí a před propuštěním: zdravotní, zdravotně-sociální); • Oddíl III. Propuštěné děti (počet): do domova pro osoby s postižením; • Oddíl IV. Doplňující údaje: Děti (Přijaté, Propuštěné, Zemřelé, Počet dětí k 31. 12.) se speciálními potřebami (celkem, s postižením tělesným, s postižením duševním, s postižením smyslovým, s postižením kombinovaným, chronicky nemocné, matek se závislostí na návykových látkách). Výkaz za obor Dětský stacionář a další dětská zařízení: • Oddíl II. Činnost: Počet přijatých v roce, Počet pacientů (celkem, ženy, věková skupina: 0–14 let, 15–19 let, 20–64 let, 65 let a více) • Oddíl III. Pacienti: postižení (neurologické, ortopedické, smyslové, mentální, respirační, kombinované, jiné) u pacientů (dětí) léčených ve sledovaném období v oboru stacionář pro děti (mládež) (celkem, 0–2leté, 3–14 let, 15–19 let).
Odkazy	Metodika (výkazy na rok 2018): http://www.uzis.cz/vykazy/vykazy-rok-2018#A Publikace: http://www.uzis.cz/novinky, http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/zdravotnicka-zarizeni/kojenecke-

⁹ Zahrnuta a dále komentovány jsou pouze údaje týkající se dětských zařízení.

	ustavy-detske-domovy-dalsi-zarizeni-pro-deti http://www.uzis.cz/rychle-informace/strucny-prehled-cinnosti-oboru-krizove-centrum-komunitni-psychiatricka-sestra-detsk

Národní registr hospitalizovaných (NRHOSP)

Poskytovatel	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Charakteristika	Získání údajů o ukončených případech hospitalizace, které slouží k hodnocení zdravotního stavu obyvatelstva a k analýze údajů potřebných pro řízení nemocnic a zdravotnictví v České republice. Zpravodajskými jednotkami jsou všechna lůžková oddělení zdravotnických zařízení v ČR vyjma ozdravoven a lázeňských léčeben. Vyčerpávající zjišťování případů všech hospitalizovaných osob na území ČR, včetně cizinců, bezdomovců a narozených dětí. Statistickou jednotkou je ukončený pobyt hospitalizovaného na oddělení, ať již hospitalizace skončila propuštěním nebo úmrtím pacienta či jeho přeložením na jiné oddělení nebo do jiného zařízení.
Právní rámec	Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) Vyhláška č. 116/2012 Sb., o předávání údajů do Národního zdravotnického informačního systému
Periodicita	Roční
Definice zdravotního postižení	Registr nepoužívá přímo definici zdravotního postižení. Osoby se zdravotním postižením by bylo možné definovat několika způsoby: - všichni hospitalizovaní, u kterých lze předpokládat, že měli ve zdravotnickém zařízení obvyklý pobyt (např. pokud délka hospitalizace překročila půl roku nebo pokud byl pacient hospitalizován v zařízení pro dlouhodobou péči: na oddělení a pracovišti ústavní ošetrovatelské péče a dlouhodobé intenzivní ošetrovací péče v nemocnici, v nemocnici následné péče, v léčebně pro dlouhodobě nemocné, v hospici, v psychiatrické léčebně). - Podle položky Kategorie pacienta v ústavní péči, která vyjadřuje zvýšenou náročnost ošetrovatelské péče poskytované pacientovi a která udává počet dnů, po které byl pacient hospitalizován s označením kategorie, určující jeho stav: 0 počet dnů přerušeni hospitalizace; 1 pacient soběstačný, nezávislý na základní ošetrovatelské péči, nebo obdobně soběstačné dítě nad 10 let věku nebo novorozenec na novorozeneckém oddělení; 2 pacient částečně soběstačný, nebo dítě nad 6 let do 10 let věku včetně, sebeobsluha s dopomocí, schopen pohybu mimo lůžko s dopomocí či samostatně na invalidním vozíku; 3 pacient vyžadující zvýšený dohled, nebo dítě nad 2 roky do 6 let včetně, lucidní pacient neschopný pohybu mimo lůžko ani s dopomocí či samostatně na invalidním vozíku, vyžadující téměř úplnou obsluhu, nebo psychicky alterovaný pacient, u něhož je nutný zvýšený osobní dohled, případně nutné přechodné omezení pohybu či farmakologické sedace; 4 pacient imobilní nesoběstačný, nebo dítě od 0 do 2 let věku včetně, kromě novorozence na novorozeneckém oddělení, lucidní pacient zcela imobilní,

	příp. inkontinentní, vyžadující ošetrovatelskou pomoc při všech i nejběžnějších úkonech; 5 pacient v bezvědomí. Za osobu se zdravotním postižením by mohla být považována ta, u které činil podíl počtu ošetrovacích dní v kategoriích pacienta 3–5 alespoň polovinu. Podle položky Potřeba další péče po propuštění (sledování potřeby další zdravotní péče o pacienta po jeho propuštění nebo přeložení na jiné oddělení či do jiného zdravotnického zařízení) s kategoriemi: žádná, dočasná ambulantní péče, trvalá ambulantní péče, lůžková péče (intenzivní, standardní, následná, dlouhodobá), ústavní sociální služba, domácí péče, lázeňská péče. Za osobu se zdravotním postižením by mohla být považována ta, jejíž zdravotní stav vyžaduje po propuštění trvalou ambulantní péči, lůžkovou péči, ústavní sociální službu, domácí či lázeňskou péči.
Údaje	- Charakteristika pacienta: pohlaví, věk, bydliště, příslušnost k EU, rodinný stav, zaměstnání. - Zařízení: druh zařízení, oddělení. - Přijetí k hospitalizaci: doporučení, datum, důvod přijetí, způsob přijetí. - Průběh hospitalizace: diagnózy, operace, výkony. - Propuštění z hospitalizace: datum, skupina DRG a diagnóz, způsob ukončení, příčiny smrti, potřeba další péče, náhrady, kategorie pacienta.
Odkazy	Metodika (závazné pokyny platné do 31. 12. 2018): http://www.uzis.cz/registry-nzis/nrhosp Publikace: Hospitalizovaní (http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/zdravotnicka-statistika/hospitalizovani)

Zdroje Českého statistického úřadu

Zdrojem dat ČSÚ, který obsahuje údaje o osobách se zdravotním postižením je výběrové šetření Životní podmínky a jeho modul s údaji o zdraví dětí zahrnutý v roce 2017.

Životní podmínky (samostatný modul 2017)

Poskytovatel	Český statistický úřad
Charakteristika	Národní verze evropského výběrového šetření o příjmech a životních podmínkách domácností – EU-SILC (European Union – Statistics on Income and Living Conditions). Získání reprezentativních údajů o příjmovém rozdělení jednotlivých typů domácností, údajů o způsobu, kvalitě a finanční náročnosti bydlení, vybavenosti domácností předměty dlouhodobého užívání a o pracovních, hmotných a zdravotních podmínkách dospělých osob žijících v domácnostech. Každý rok je součástí šetření samostatný modul zaměřený na specifické téma. V roce 2017 byl zahrnut modul zaměřený na zdraví dětí, finanční zátěž výdajů za zdravotní péči a na případnou zadluženost domácnosti. Výběrovými jednotkami jsou byty, které jsou do šetření zařazeny na základě dvoustupňového náhodného výběru. Jednotkami zjišťování jsou hospodářské domácnosti tvořené osobami obvykle bydlícími ve vybraném bytě. Šetření je tak reprezentativní za osoby žijící v ČR bez osob žijících v ústavních domácnostech (pobyťová zařízení sociálních služeb, nápravná zařízení pro mladistvé a dospělé), osob bydlících v ubytovacích zařízeních (např. ubytovny a svobodárny) a osob žijících mimo byty a zařízení.

	V roce 2017 bylo vyšetřeno 8 701 hospodařících domácností.
Právní rámec	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1177/2003, o statistice Společenství v oblasti příjmů a životních podmínek (EU-SILC) a navazující prováděcí nařízení Evropské komise
Periodicita	Roční (údaje o zdravotním omezení dětí pouze v roce 2017)
Definice zdravotního postižení	Dlouhodobé omezení v činnostech definované jako odpověď „ano, vážně omezeno“ nebo „ano, omezeno, ale ne vážně“ na otázku „ <i>Bylo Vaše dítě, resp. Vaše děti kvůli svým zdravotním problémům po dobu předchozích nejméně 6 měsíců nějak omezeno(-y) v činnostech, které děti daného věku obvykle dělají?</i> “ Údaje byly sbírány za každé dítě ve věku 0–15 let.
Údaje o osobách se zdravotním postižením	• Pohlaví, věk • Zdravotní stav dítěte zjišťovaný otázkou: „Jak celkově hodnotíte zdravotní stav Vašeho dítěte, resp. Vašich dětí? (Neberte v úvahu dočasné zdravotní problémy.)“ s možnými odpověďmi: velmi dobrý / dobrý / přijatelný / špatný / velmi špatný. • Charakteristiky domácnosti a osoby v jejím čele (např. úplné / neúplné rodiny, podle počtu ekonomicky aktivních nebo počtu dětí) • Charakteristiky příjmů a životních podmínek domácnosti (např. ohrožení chudobou nebo materiální deprivací, vybavenost bytu).
Odkazy	https://www.czso.cz/csu/vykazy/vyberove_setreni_prijmu_a_zivotnich_podmin_ek_domacnosti Metodika: https://www.czso.cz/csu/czso/zivotni-podminky-eu-silc-metodika Publikace Příjmy a životní podmínky domácností – 2017: https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-a-zivotni-podminky-domacnosti-rn2to6gtkz

Zhodnocení využitelnosti datových zdrojů

Tato část přináší zhodnocení využitelnosti výše popsaných zdrojů dat pro potřeby sestavení statistik a provedení analýzy za děti se zdravotním postižením a osoby žijící mimo soukromé domácnosti. Tabulka P1.2 podává přehled předností a omezení jednotlivých zdrojů dat.

Tabulka P1.2: Přednosti a omezení zdrojů dat

Zdroj	Přednosti (+)	Omezení (-)	Poznámky
MPSV			
Informační systém o dávkách pro osoby se zdravotním postižením	Údaje o držitelích průkazu osob se zdravotním postižením v mnohonásobném třídění podle různých charakteristik. Dostupnost měsíčně.	Nepodchycení dětí do 1 roku věku a osob, které o průkaz nepožádaly nebo kterým nebyl (dosud) přiznán.	Není jasné, do jaké míry ovlivňuje podchycení rozsahu zdravotních postižení použitá definice a případné administrativní překážky pro získání průkazu.
Informační systém o příspěvku na péči	Údaje o příjemcích příspěvku na péči v mnohonásobném třídění podle různých charakteristik. Dostupnost měsíčně.	Nepodchycení dětí do 1 roku věku a osob, které o příspěvek na péči nepožádaly nebo kterým nebyl (dosud) přiznán.	Není jasné, do jaké míry ovlivňuje podchycení rozsahu zdravotních postižení použitá definice a případné administrativní překážky pro získání příspěvku.
Roční výkaz o sociálních službách (Soc (MPSV) V 1-01)	Vyčerpávající zjišťování s údaji o klientech sociálních služeb poskytovaných pobytovou i nepobytovou formou.	Omezené možnosti víceúrovňového třídění.	
MŠMT			
Školní matrika	Detailní údaje o žácích ZŠ, SŠ, VOŠ a konzervatoří v mnohonásobném třídění a v jednotném formátu.	Nepodchycení dětí mimo školský systém (zřejmě zanedbatelné).	Není jasné, do jaké míry ovlivňuje podchycení rozsahu zdravotních postižení použitá definice, založená na speciálních vzdělávacích potřebách. (platí i pro ostatní zdroje MŠMT.)
Výkaz o mateřské škole (S 1-01)	Vyčerpávající zdroj se základními údaji o zdravotním znevýhodnění (závažnost a druh) a pohlaví.	Omezené možnosti víceúrovňového třídění (např. pohlaví, věk a druh zdravotního znevýhodnění). Žádný detail (jen počet) o dětech s jiným zdravotním omezením.	
Výkaz o mateřské/základní škole při zdravotnickém zařízení (S 4-01)	Základní přehled o dětech, které jsou kvůli zdravotním problémům vzdělávány mimo kmenové školy.	Nedostupnost základního členění údajů (věk, druh a závažnost zdravotního postižení).	Duplicitní údaje s ostatními výkazy o MŠ a ZŠ (žáci jsou vykazováni ve svých kmenových třídách).

Zdroj	Přednosti (+)	Omezení (-)	Poznámky
Výkaz o přípravě třídě základní školy a o přípravě stupni základní školy speciální (S 4c-01)	Vyčerpávající zdroj se základními údaji o zdravotním znevýhodnění (závažnost a druh) a věku a pohlaví.	Omezené možnosti víceúrovňového třídění (např. pohlaví, věk a druh zdravotního znevýhodnění). Žádný detail (jen počet) o dětech s jiným zdravotním omezením.	
Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči (Z 14-01 a Z 34-01)	Vyčerpávající zdroj se základními údaji o dětech a mládeži, které jsou v zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči, včetně zdravotně postižených.	Omezené možnosti víceúrovňového třídění (např. pohlaví, věk a druh zdravotního znevýhodnění). Žádný detail (jen počet) o dětech s jiným zdravotním omezením.	Částečný překryv s daty o dětech/žácích v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ.
Výkaz o školském ubytovacím zařízení (Z 19-01)	Vyčerpávající zdroj o ubytovaných ve školských zařízeních včetně těch se zdravotním znevýhodněním.	Nedostupnost základního členění údajů (věk) nebo omezené možnosti víceúrovňového třídění. Žádný detail (jen počet) o dětech s jiným zdravotním omezením.	
Školská poradenská zařízení (Z 23-01 a Z 33-01)	Vyčerpávající zdroj o zařízeních poradenské činnosti.	Nedostatečná dostupnost základního členění údajů (věk) nebo omezené možnosti víceúrovňového třídění. Nelze oddělit údaje za osoby s jiným zdravotním omezením a nezdravotním omezením.	
Zájmové vzdělávání (Z 2-01 a Z 15-01)	Doplňující údaje o zájmovém vzdělávání žáků škol / dětí a mládeže včetně těch se zdravotním znevýhodněním.	Omezené možnosti víceúrovňového třídění. Pouze nepřímý údaj o věku účastníků (stupeň ZŠ).	
MZ			
Roční výkaz o činnosti poskytovatele zdravotních služeb (A (MZ) 1-01)	Vyčerpávající zjišťování v dětských domovech pro děti do 3 let věku a ve zdravotnických stacionářích se základními údaji o druhu zdravotního postižení.	Omezené možnosti víceúrovňového třídění (např. pohlaví, věk a druh zdravotního znevýhodnění).	
Národní registr hospitalizovaných	Podrobné údaje o osobách hospitalizovaných v lůžkových zdravotnických zařízeních a jejich léčbě.	Problematické vymezení osoby se zdravotním postižením a obvyklého bydliště v zařízení.	

Zdroj	Přednosti (+)	Omezení (-)	Poznámky
ČSÚ			
Životní podmínky 2017	Umožňuje posuzování vztahu mezi zdravotním omezením dítěte (věk 0–15 let) a charakteristikami domácnosti a charakteristikami příjmů a životních podmínek domácnosti.	Omezené možnosti vícestupňového třídění kvůli rozsahu výběrového vzorku. Jednorázový modul. Omezené členění podle charakteru zdravotního omezení (pouze závažnost).	

Omezení výše popsaných datových zdrojů pro potřeby sestavení statistik a analýzy údajů o osobách se zdravotním postižením je možné shrnout do následujících bodů:

- Definice zdravotního postižení je obvykle zvolena pro specifické účely daného zdroje dat, a tudíž se mezi jednotlivými zdroji dat liší;
- Zdroje dat používají odlišné charakteristiky osob, zařízení i další charakteristiky; a často se liší i detail členění těchto charakteristik (např. věkové skupiny);
- Data za jednotlivé zdroje používají odlišná referenční období a mají odlišnou periodicitu zjišťování;
- Zdroje založené na agregovaných datech obvykle poskytují pouze omezený stupeň třídění údajů (obvykle jedno- nebo maximálně dvoustupňové);
- Některé zdroje dat se překrývají z hlediska zkoumaných populací, což může komplikovat jejich vzájemné použití (např. žáci ZŠ a ZŠ při zdravotnických zařízeních);
- Některé zdroje dat za zařízení nepoužívají charakteristiku zdravotního postižení a její odvození je velmi problematické;
- U některých zařízení je problematické určit, zda se jedná o kolektivní domácnosti/zařízení a zda tedy jejich obyvatelé mají v těchto zařízeních obvyklé bydlení (např. lůžková zdravotnická zařízení); to je umocněno způsobem implementace pojmu obvyklého bydlení ve VŠPO, kde osoby samy rozhodují o místě svého obvyklého pobytu a není možné zajistit naplnění metodických doporučení (např. u studentů bydlících na vysokoškolských kolejích) a tedy jednoznačně vymezit populaci zahrnutou do tohoto šetření;
- Zdroje dat za některé skupiny osob (nebo alespoň aktuální údaje či jejich dostatečné členění) se nepodařilo identifikovat: osoby v některých druzích zařízení (kláštery, uprchlická zařízení, ubytovací zařízení), osoby žijící mimo byty a zařízení a osoby bez domova; u některých těchto skupin lze očekávat, že výskyt zdravotního postižení se nebude výrazně odlišovat od populace žijící v bytech (např. osoby žijící v ubytovnách či hotelech), ale u některých skupin osob lze naopak předpokládat, že jejich zdravotní stav a tedy i výskyt zdravotního postižení bude horší než u populace žijící v bytech (např. u osob bez domova).